

Інформаційна довідка для опікунок та опікунів

1. Загальні положення

В рамках покладених на Вас завдань ви повинні підтримувати підопічну особу, якій надається допомога, у реалізації її дієздатності, щоб вона могла формувати своє життя відповідно до своїх побажань в межах своїх можливостей. Це означає, що особистий контакт, особливо **особиста** розмова з підопічною людиною, якій надається допомога, є дуже важливим. Дотримання необхідних контактів з підопічною особою, контролюється судом з питань опіки та піклування.

Бажання особи, яка перебуває під опікою, повинні зазвичай виконуватися. Виняток становлять бажання, які можуть завдати значної шкоди особі, яка перебуває під опікою, і є вираженням її хвороби, або які не можна обґрунтовано очікувати від вас, що ви їх виконаєте. Якщо ви не можете з'ясувати бажання особи, яка перебуває під вашим піклуванням, або не маєте права виконувати їх, ви повинні з'ясувати передбачувану волю, дотриматися її і прийняти відповідне рішення. Якщо особа, за якою здійснюється догляд, написала попереднє розпорядження, ви зобов'язані використовувати всі наявні у Вас засоби для підтримки волі підопічної особи, що міститься в ньому. Ви також повинні сприяти тому, щоб підопічна особа використовувала можливості для відновлення або поліпшення своєї здатності керувати власними справами.

Ви маєте законні повноваження представляти підопічну особу в судових справах та поза ними. При цьому підопічна особа, залишається юридично дієздатною. Ви можете використовувати свої повноваження представника лише у разі необхідності.

Ви **не можете представляти** підопічну особу в **юридичних справах** або процесах,

- коли ви повинні будете представляти підопічну особу, з одного боку, і себе або третю особу, з іншого боку, або

- в яких вам доведеться представляти підопічну особу перед вашим чоловіком/дружиною, вашим партнером або вашими родичами по прямій лінії (наприклад, бабусями, дідусями, батьками, нащадками).

Якщо майнові питання передані вам, ви зобов'язані належним чином розпоряджатися активами та інвестувати їх з урахуванням побажань підопічної особи.

2. Дозволи суду з питань опіки та піклування

Дозвіл суду з питань опіки часто потрібен у справах, які мають юридичне значення для підопічних осіб. Це означає, що ви не можете ефективно діяти без цього дозволу.

Договір, укладений без необхідного дозволу суду з питань опіки та піклування, має «призупинену дієздатність». Він набуває чинності лише після його юридичного затвердження судом з питань опіки та піклування і повідомлення про це договірної сторони. Ви повинні повідомити договірну сторону про юридично обов'язкове схвалення.

У випадку односторонніх правочинів (наприклад, розірвання договору найму житла подопічної особи), дозвіл повинен бути отриманий **до** здійснення правочину.

Дозвіл суду з питань опіки та піклування потрібен, наприклад, у випадках:

- **примусове розміщення**, що пов'язане з позбавленням волі,
- згода на застосування примусового заходу **медичного характеру**,
- **заходи, пов'язані з позбавленням волі**, такі як встановлення поручнів на ліжку, призначення певних ліків або інших засобів, які призводять до позбавлення волі протягом більш тривалого періоду часу,
- згода **на обстеження, лікування або медичні втручання**, якщо існує обґрунтований ризик того, що підопічна особа може внаслідок цього померти або зазнати серйозної чи тривалої шкоди своєму здоров'ю, за винятком випадків, коли існує безпосередня небезпека або між вами та лікуючими лікарями є домовленість про те, що це відповідатиме волі подопічної особи, викладеній у заповіті, або навіть за відсутності заповіту (§ 1827 Цивільного кодексу ФРН),
- **відмова від обстеження, лікування або медичних втручань**, якщо вони показані за медичними показаннями та існує обґрунтований ризик того, що підопічна особа може померти або зазнати серйозної та тривалої шкоди своєму здоров'ю внаслідок невиконання або припинення цих заходів, за винятком випадків, коли між вами та лікуючими лікарями існує домовленість про те, що це відповідатиме волі подопічної особи, викладеній у заповіті, або навіть за відсутності такого заповіту (§ 1827 Цивільного кодексу ФРН),
- **скасування довіреності на представництво інтересів у сфері охорони здоров'я**,
- **розірвання чи припинення дії договору найму** житлового приміщення, яким користується сам підопічний,
- **укладення договору найму житла**, якщо житло, яким раніше користувався підопічний, буде здаватися вами в оренду, або будь-якого іншого договору найму чи оренди, якщо термін дії договору перевищує чотири роки,
- **операції з нерухомістю**, такі як продаж або обтяження нерухомого майна,
- **відмова від спадщини** або відмова від прийняття спадщини, а також у разі укладення спадкового договору, а також у разі розпорядження спадщиною або майбутньою спадщиною чи обов'язковою часткою,
- **кредитні зобов'язання**
- **вкладення грошових коштів**, крім випадків, коли вони внесені до кредитної установи на рахунок підопічної особи, придатний для вкладення по відсоткових ставках (ст. 1848 Цивільного кодексу ФРН),
- **укладення мирової угоди**, за винятком випадків, коли сума спору становить менше 6 000 євро або коли суд запропонував мирову угоду в письмовій формі або зафіксував її з внесенням до протоколу.

Цей перелік **не є вичерпним**. У разі виникнення сумнівів, будь ласка, зверніться до суду з питань опіки та піклування.

3. Загальні обов'язки перед судом з питань опіки та піклування

Початковий звіт подається до суду з питань опіки та піклування на початку встановлення опіки. Це не стосується випадків, коли ви здійснюєте догляд на добровільних засадах і маєте родинні стосунки або особисті зв'язки із подопічною особою. Однак, ви зобов'язані не рідше одного разу на рік звітувати перед судом про особисті обставини подопічної особи.

Для пояснення особистого контакту із подопічною особою, особливо просимо повідомити

- як часто відбувається особистий контакт
- спосіб, у який підтримується особистий контакт, та
- які є причини, якщо регулярний контакт неможливий.

Якщо вам доручено опіку над майном, то на початку опіки необхідно подати перелік майна підопічного (**список майна**) з відповідними доказами (§ 1835 Цивільного кодексу ФРН). Перелік майна також повинен містити інформацію про регулярні доходи та витрати подопічної особи.

Крім того, якщо ви відповідаєте за догляд за майном, ви повинні подавати щорічний **звіт** про доходи та витрати. При цьому доходи і витрати повинні бути складені в упорядкованій послідовності і супроводжуватися квитанціями, якщо такі квитанції зазвичай видаються. Квитанції повинні мати порядковий номер, під яким витрати або доходи відображаються у звіті. Для полегшення вашої роботи необхідні бланки можна отримати в органах опіки та піклування.

Якщо ви є матір'ю, батьком, братом або сестрою, чоловіком або дружиною, цивільним партнером, нащадком особи, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також опікуном об'єднання або органу влади, ви в принципі звільнені від щорічного ведення бухгалтерського обліку, але зобов'язані подавати щорічну **декларацію** про майно та зобов'язання (§ 1859 абз. 1 Цивільного кодексу ФРН). Звіт про активи та пасиви повинен містити інвентаризацію активів та пасивів подопічної особи, що підлягають вашому управлінню.

Суд з питань опіки та піклування може вимагати звіт у будь-який час, навіть заднім числом. Тому вам слід зберігати всі виписки з рахунків і квитанції в якості запобіжного заходу, навіть якщо ви спочатку були звільнені від обов'язку ведення бухгалтерського обліку.

Відповідно до §§ 1831 - 1833, 1864 Цивільного кодексу ФРН, орган опіки та піклування повинен бути **негайно** поінформований, якщо

- відбулася істотна зміна особистих та матеріальних обставин подопічної особи,

- можливе припинення або обмеження догляду, або виникає необхідність його розширення,
- виникає необхідність в оформленні застереження про згоду (тобто подопічна особа потребує вашої прямої згоди на її волевиявлення) або може бути скасована,
- необхідно призначити іншого опікуна чи опікунку,
- передача на примусове розміщення або вживання запобіжного заходу з обмеженням волі може бути припинені або були припинені без відома суду з питань опіки та піклування,
- ви відкликали свою згоду на застосування примусового заходу медичного характеру, або
- змінилася ваша адреса або адреса особи, яка перебуває під вашою опікою.

4. Винагорода, компенсація витрат та відшкодування кишенькових витрат

Зазвичай догляд надається безкоштовно (§ 1876 Цивільного кодексу ФРН). Однак суд з питань опіки може призначити вам винагороду, якщо особа, яка перебуває під опікою, є заможною і обсяг або складність ведення справ виправдовує це.

Якщо під час роботи у вас виникли **витрати**, ви можете компенсувати відповідну суму з майна особи, яка перебуває під вашою опікою, проконсультувавшись з органом опіки та піклування. У разі відсутності активів, відшкодування буде здійснюватися за заявою із земельної каси.

Замість відшкодування фактичних витрат також може бути заявлено вимогу про виплату **фіксованої грошової суми**, розмір якої ви можете дізнатися в суді опіки та піклування. Фіксована допомога може бути виплачена вперше через рік після призначення опікуна, а потім щорічно (§ 1878 абз. 3 Цивільного кодексу ФРН).

Право на отримання втрачає чинність, якщо вона не буде заявлена **до 30 червня наступного року**.

5. Подальша інформація, консультації та підтримка

Суд з питань опіки та, за бажанням, орган опіки чи регіональні асоціації опікунів проконсультують і підтримають вас у вашій роботі. Ви також можете замовити безкоштовну інформаційну брошуру з опікунського права у службі розсилки публікацій Федерального уряду.